

Biuletyn miesięczny Pracowniczych Planów Kapitałowych

numer 3 (29) - marzec 2024

 PFR Portal PPK

 Pracownicze
Plany
Kapitałowe

Biuletyn Pracowniczych Planów Kapitałowych

Od wydawcy

Prezentujemy kolejny numer biuletynu miesięcznego Pracowniczych Planów Kapitałowych, na łamach którego dzielimy się z Państwem informacjami o programie PPK. W pierwszej części biuletynu znajdzie Państwo dane o programie, pochodzące z prowadzonej przez PFR S.A. Ewidencji PPK. Informujemy, że łączna wartość aktywów netto (WAN) funduszy zdefiniowanej daty, w porównaniu do poprzedniego miesiąca, wzrosła o 1,43 mld zł i wynosi już 23,48 mld zł. W tym numerze po raz pierwszy, oprócz zestawienia opłat za zarządzanie, prezentujemy inne koszty ponoszone przez instytucję finansową, które pokazują, jak tanim programem są PPK.

Druga część biuletynu obejmuje analizy, wywiady i komentarze. Dziś w biuletynie znajdzie Państwo materiał o funkcjonujących w innych krajach platformach emerytalnych, czyli rozwiązaniach analogicznych do wdrażanej obecnie w Polsce Centralnej Informacji Emerytalnej. A także artykuł Žigy Vižintina - Dyrektora ds. rozwiązań emerytalnych w funduszu emerytalnym Pokojninska družba A, d.d., który opisuje proces wdrażania w Słowenii przepisów zobowiązujących branżę emerytalną do dostarczania uczestnikom planów emerytalnych prognoz dotyczących dochodów na dożycie.

Ponadto w tym numerze biuletynu, w ramach aktualności, zapraszamy na dwa wydarzenia: VIII galę wręczenia wyróżnień Odpowiedzialnego i Przyjaznego Pracodawcy, która odbędzie się 25 marca oraz II Konferencję Międzynarodową pt. „Znaczenie komunikacji i edukacji w upowszechnianiu systemów oszczędzania długoterminowego”, która odbędzie się 10 kwietnia br. Oba wydarzenia dostępne będą online.

Po praktyczne informacje dotyczące wdrożenia oraz prowadzenia PPK odsyłamy Państwa na oficjalny portal Pracowniczych Planów Kapitałowych – www.mojeppk.pl

SPIS TREŚCI

Część I	Instytucje finansowe prowadzące PPK i koszty zarządzania PPK 7	Część III	Aktualności PPK 17
PPK w liczbach 3			
Partycypacja w PPK..... 4	Ile zyskali uczestnicy PPK? 9	Część IV	Szkolenia PPK 18
Profil osób oszczędzających w PPK..... 5	Część II		Nowości w szkoleniach PPK 19
Wpłaty i wartość aktywów zgromadzonych w PPK..... 6	Artykuły i opracowania 10		

Prezentowane w biuletynie dane dotyczące PPK, o ile nie oznaczono inaczej, pochodzą z Ewidencji PPK, prowadzącej rejestry: instytucji finansowych, spełniających wymogi ustawowe do prowadzenia PPK, umów o zarządzanie PPK i podmiotów zatrudniających, które te umowy zawarły, oraz uczestników PPK.

Dane z Ewidencji PPK są aktualne na 29 lutego 2024 r.

wartość aktywów
netto funduszy
zdefiniowanej daty

23,48 mld zł

wartość aktywów netto
w porównaniu do stycznia
zwiększyła się o

1,43 mld zł

liczba aktywnych
rachunków PPK

4,03 mln

322 tys.

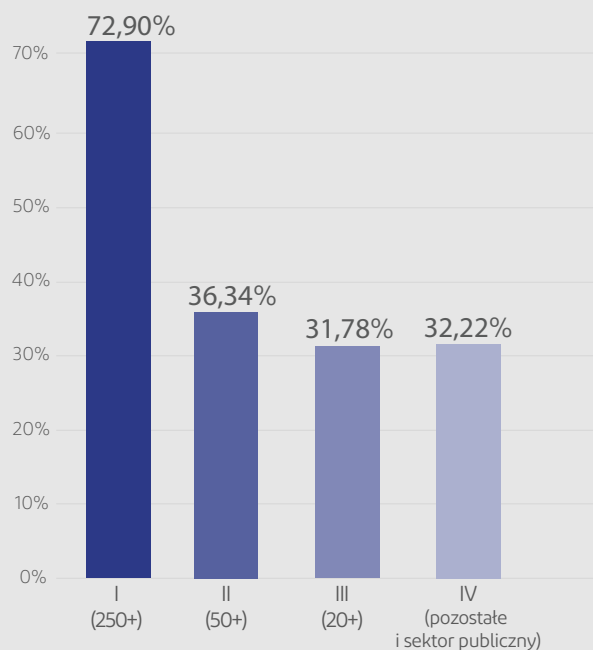
podmiotów umożliwia
swoim pracownikom udział
w Pracowniczych Planach
Kapitałowych.

Z możliwości oszczędzania w PPK skorzystało
już **3,44 mln** osób.

Łączna partycypacja w PPK to **46,43%**.

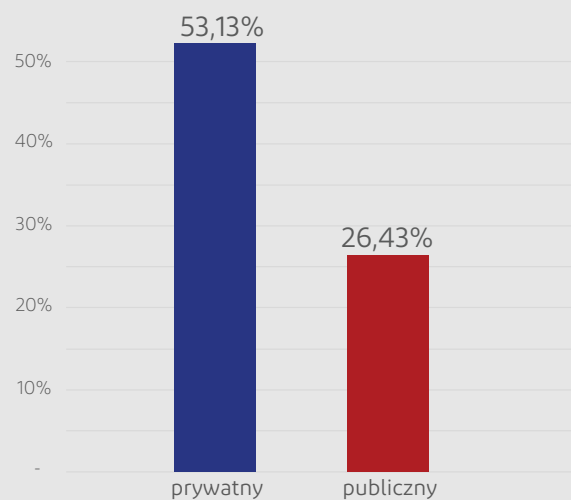
Partycypacja w podziale na etapy wdrażania

Partycypacja w PPK jest najwyższa w podmiotach 250+, które przystąpiły do PPK w 2019 r. – w pierwszym etapie wdrażania programu.

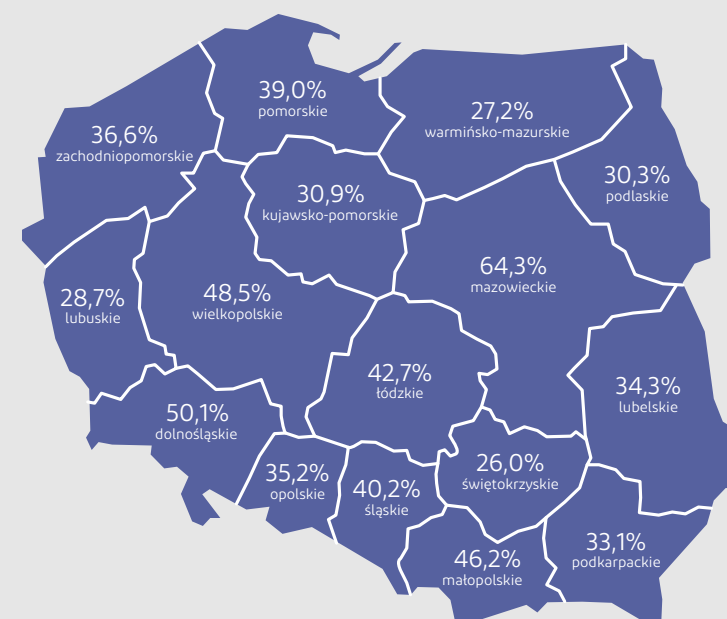
Partycypacja w sektorach

Partycypacja w PPK rośnie, zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym.

Partycypacja wg województw

Największa partycypacja jest w województwach: mazowieckim, dolnośląskim i wielkopolskim.

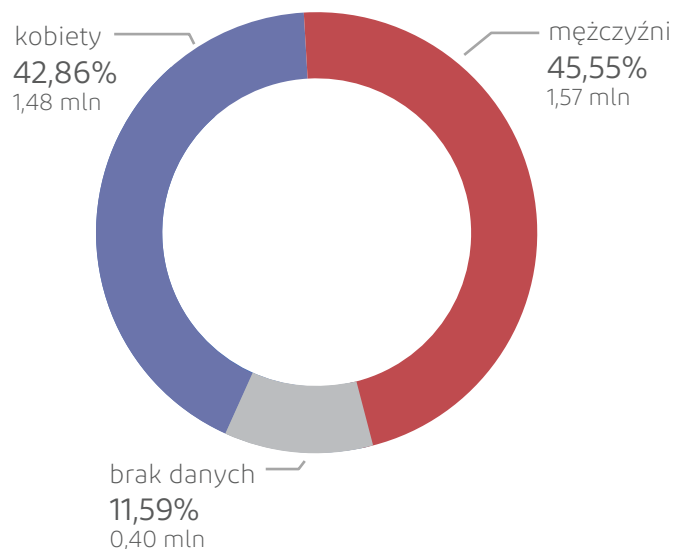

Profil osób oszczędzających w PPK

Część I

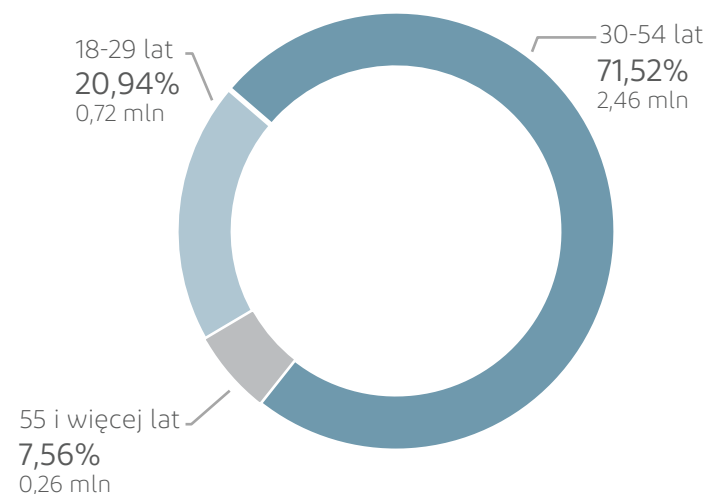
Liczba uczestników PPK wg płci

Częściej do PPK przystępują mężczyźni (45,55%) niż kobiety.

Wiek uczestników PPK

Średnia wieku uczestników PPK wynosi 39 lat.

Narodowość uczestników PPK

Ponad 94% oszczędzających to Polacy. Wśród osób innej narodowości dominuje narodowość ukraińska (122,50 tys.).

narodowość – liczba (tys.)					
polska	3 242,74	indyjska	4,33	gruzińska	1,67
ukraińska	122,50	rumuńska	2,88	pozostałe	26,42
brak danych	22,66	rosyjska	2,71		
białoruska	14,42	włoska	2,26		

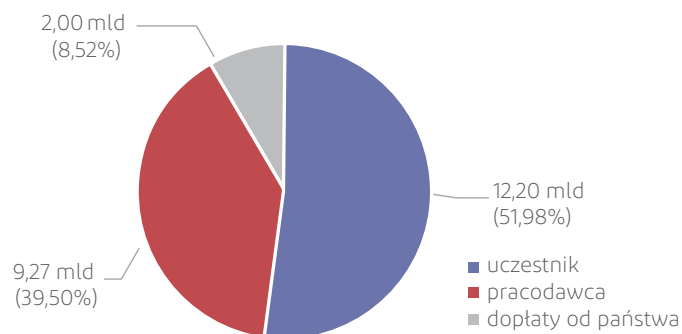

Wpłaty i wartość aktywów zgromadzonych w PPK

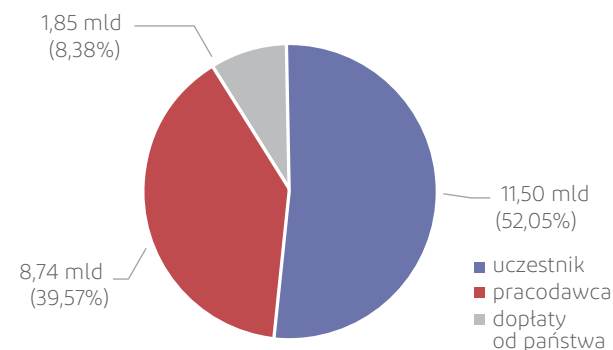
Część I

Łączna wartość aktywów netto (WAN) funduszy zdefiniowanej daty (FZD) wynosi **23,48 mld zł.**

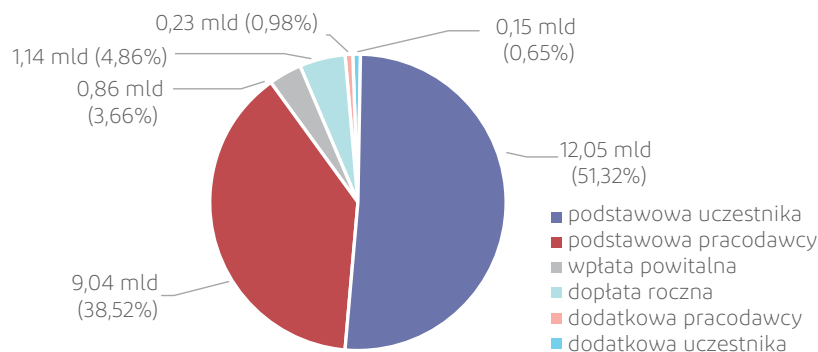
Wartość aktywów netto funduszy zdefiniowanej daty – wg źródła środków

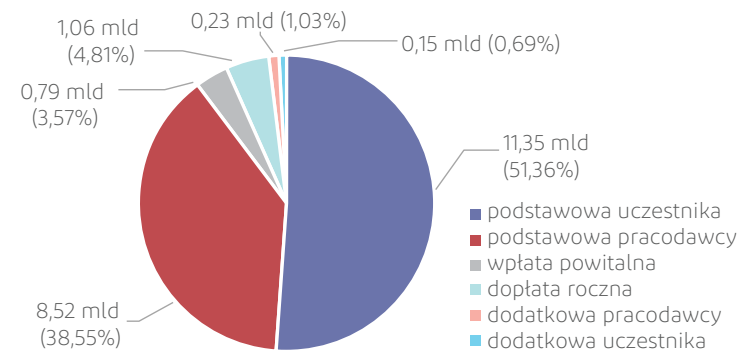
Wysokość wpłat do PPK – wg źródła środków

Wartość aktywów netto funduszy zdefiniowanej daty – wg typu wpłat

Wysokość wpłat do PPK – wg typu wpłat

Instytucje finansowe prowadzące PPK i koszty zarządzania PPK

Część I

Zarządzaniem PPK zajmuje się aktualnie **17 instytucji finansowych**. Średni koszt zarządzania PPK to **0,331%**.

Zestawienie średnich opłat za zarządzanie funduszami przez instytucje finansowe oferujące prowadzenie PPK.

NAZWA INSTYTUCJI FINANSOWEJ	2020**	2025**	2030**	2035**	2040**	2045**	2050**	2055**	2060**	2065**	średnia**
BNP PARIBAS TFI S.A.		0,200%	0,227%	0,251%	0,276%	0,300%	0,325%	0,349%	0,374%	0,398%	0,300%
COMPENSA TUnŻ S.A.		0,399%	0,399%	0,399%	0,399%	0,399%	0,399%	0,399%	0,399%	0,399%	0,399%
ESALIENS TFI S.A.		0,390%	0,401%	0,416%	0,426%	0,436%	0,446%	0,456%	0,465%	0,465%	0,434%
GENERALI INVESTMENTS TFI S.A.		0,400%	0,400%	0,400%	0,400%	0,400%	0,400%	0,400%	0,400%	0,400%	0,400%
INVESTORS TFI S. A.		0,360%	0,368%	0,375%	0,382%	0,391%	0,400%	0,409%	0,418%	0,427%	0,392%
MILLENNIUM TFI S.A.		0,250%	0,254%	0,263%	0,278%	0,297%	0,317%	0,338%	0,358%	0,358%	0,301%
NATIONALE-NEDERLANDEN PTE S.A.		0,200%	0,420%	0,420%	0,420%	0,420%	0,420%	0,420%	0,420%	0,420%	0,396%
GOLDMAN SACHS TFI S.A.		0,300%	0,310%	0,315%	0,335%	0,360%	0,385%	0,405%	0,425%	0,445%	0,364%
PEKAO TFI S.A.*	0,137%	0,137%	0,246%	0,246%	0,246%	0,252%	0,252%	0,252%	0,252%	0,252%	0,227%
PFR TFI S.A.		0,210%	0,233%	0,257%	0,280%	0,306%	0,331%	0,356%	0,382%	0,407%	0,307%
PKO TFI S.A.*		0,120%	0,202%	0,212%	0,212%	0,216%	0,216%	0,216%	0,216%	0,216%	0,203%
POCZTYLION ARKA PTE S.A.		0,250%	0,268%	0,288%	0,307%	0,329%	0,351%	0,374%	0,398%	0,422%	0,332%
SANTANDER TFI S.A.		0,230%	0,250%	0,270%	0,290%	0,310%	0,330%	0,350%	0,380%	0,400%	0,312%
SKARBIEC TFI S.A.		0,400%	0,400%	0,400%	0,400%	0,400%	0,400%	0,400%	0,400%	0,400%	0,400%
TFI ALLIANZ POLSKA S.A.		0,156%	0,208%	0,238%	0,268%	0,298%	0,328%	0,358%	0,388%	0,428%	0,297%
TFI ALLIANZ POLSKA S.A. (d. Aviva)		0,250%	0,265%	0,280%	0,295%	0,310%	0,325%	0,340%	0,355%	0,370%	0,310%
TFI PZU S.A.*		0,126%	0,229%	0,252%	0,252%	0,257%	0,257%	0,257%	0,257%	0,257%	0,238%
UNIQA TFI S.A.		0,305%	0,315%	0,325%	0,335%	0,350%	0,365%	0,380%	0,395%	0,410%	0,353%
średnia**	0,137%	0,260%	0,300%	0,311%	0,322%	0,335%	0,347%	0,359%	0,371%	0,382%	0,331%

Instytucje finansowe prezentowane w kolejności alfabetycznej. Prezentowane dane dotyczące funduszy nie obejmują stawek promocyjnych.

* Opłaty obowiązujące po zmianach związanych z art. 49 ust. 5 ustawy o PPK.

**Przedstawiane dane zawierają średnie wartości za poszczególne fundusze zdefiniowanej daty, oferowane przez poszczególne podmioty zarządzające instytucjami finansowymi.

Opracowanie zostało przygotowane 05.03.2024 r.

Instytucje finansowe prowadzące PPK i koszty zarządzania PPK

Część I

Zarządzaniem PPK zajmuje się aktualnie **17 instytucji finansowych**. Średnie opłaty za zarządzanie wraz z innymi kosztami administracyjnymi lub operacyjnymi oraz kosztami transakcji wynoszą **1,11%** inwestycji rocznie.

Zestawienie opłat za zarządzanie i innych kosztów administracyjnych lub operacyjnych oraz kosztów transakcji.

NAZWA INSTYTUCJI FINANSOWEJ	FZD 2020		FZD 2025		FZD 2030		FZD 2035		FZD 2040		FZD 2045		FZD 2050		FZD 2055		FZD 2060		FZD 2065		Średnia		
BNP PARIBAS TFI S.A.*			0,25		0,48		0,53		0,53		0,55		0,50		0,36		0,35		0,63		0,46		
COMPENSA TUnŻ S.A.			0,49	0,01	0,49	0,01	0,49	0,01	0,49	0,01	0,49	0,01	0,49	0,01	0,49	0,01	0,49	0,01	0,49	0,01	0,49	0,01	0,50
ESALIENS TFI S.A.			1,40	0,20	1,27	0,51	1,14	0,42	1,10	0,45	1,17	0,82	1,28	1,32	1,59	1,03	2,06	0,78	0,49	0,25	1,92		
GENERALI INVESTMENTS TFI S.A.			0,40	0,18	0,40	0,24	0,40	0,27	0,40	0,30	0,40	0,35	0,40	0,35	0,40	0,37	0,40	0,40	0,00	0,91	0,73		
INVESTORS TFI S. A.			0,74	0,20	0,76	0,48	0,69	0,39	0,69	0,38	0,75	0,45	0,86	0,41	1,09	0,44	1,37	0,51	0,77	0,53	1,28		
MILLENNIUM TFI S.A.			0,26	0,08	0,32	0,12	0,38	0,16	0,43	0,16	0,48	0,17	0,48	0,17	0,48	0,18	0,48	0,17	0,48	0,07	0,56		
NATIONALE-NEDERLANDEN PTE S.A.			0,40	0,10	0,50	0,10	0,50	0,10	0,50	0,10	0,50	0,20	0,50	0,20	0,60	0,20	0,80	0,20	2,50	1,10	1,01		
GOLDMAN SACHS TFI S.A.			0,78	0,28	0,64	0,41	0,56	0,50	0,58	0,61	0,64	0,68	0,72	0,77	0,82	0,77	1,32	0,76	0,52	0,99	1,37		
PEKAO TFI S.A.	0,26	0,19	0,39	0,29	0,51	0,36	0,48	0,42	0,49	0,44	0,55	0,48	0,50	0,49	0,54	0,49	0,49	0,49	0,28	0,39	0,90		
PFR TFI S.A.			1,09	0,09	1,35	0,09	1,46	0,10	1,47	0,11	1,37	0,12	1,34	0,12	1,49	0,12	0,51	0,16	0,52	0,18	1,30		
PKO TFI S.A.			0,21	0,04	0,28	0,07	0,27	0,10	0,27	0,10	0,28	0,12	0,29	0,12	0,30	0,13	0,36	0,14	0,38	0,14	0,40		
POCZTYLION ARKA PTE S.A.			0,70	0,04	0,70	0,09	0,70	0,12	0,80	0,16	0,90	0,18	1,00	0,19	1,10	0,19	1,40	0,20	1,40	0,20	1,12		
SANTANDER TFI S.A.			0,94	0,20	0,77	0,35	0,70	0,54	0,71	0,54	0,74	0,66	0,83	0,66	1,01	0,65	1,65	0,65	0,40	0,66	1,41		
SKARBIEC TFI S.A.			1,87	0,49	1,70	0,66	1,45	0,85	1,46	0,83	1,60	0,99	2,18	0,98	0,40	0,95	0,40	1,09	0,00	0,80	2,08		
TFI ALLIANZ POLSKA S.A.			0,35	0,27	0,53	0,48	0,57	0,74	0,56	0,71	0,57	0,83	0,55	0,43	0,58	0,84	0,58	0,85	0,44	0,96	1,20		
TFI ALLIANZ POLSKA S.A. (d. Aviva)			0,44	0,19	0,55	0,27	0,53	0,35	0,53	0,33	0,53	0,42	0,55	0,43	0,58	0,45	0,51	0,47	0,40	0,29	0,87		
TFI PZU S.A.			0,25	0,36	0,36	0,31	0,38	0,26	0,38	0,26	0,40	0,21	0,42	0,21	0,46	0,21	0,70	0,23	1,16	0,36	0,77		
UNIQA TFI S.A.			0,80	0,58	0,75	0,99	0,67	1,22	0,65	1,34	0,73	1,51	0,77	1,52	0,89	1,51	0,99	1,41	0,49	1,41	2,03		
Średnia**	0,26	0,19	0,65	0,21	0,69	0,33	0,66	0,39	0,67	0,40	0,70	0,48	0,76	0,49	0,73	0,50	0,83	0,50	0,63	0,54	1,11		

Opłaty za zarządzanie wraz z innymi kosztami administracyjnymi lub operacyjnymi (%)

Koszty transakcji (%)

Źródło: KID/KIID FZD opublikowane na mojeppk.pl. Opracowanie zostało przygotowane 06.03.2024 r.

*BNP PARIBAS TFI S.A. nie wyróżnia kosztów transakcji - zawarte są opłatach za zarządzanie wraz z innymi kosztami administracyjnymi lub operacyjnymi.

** Średnia opłat za zarządzanie wraz z innymi kosztami administracyjnymi lub operacyjnymi uwzględnia koszty transakcji w FZD BNP PARIBAS TFI S.A.

Ile zyskali uczestnicy PPK?

Część I

Na rachunki uczestników PPK wpłynęły do tej pory z Funduszu Pracy **wpłaty powitalne** w łącznej kwocie **788*** mln zł

oraz **dopłaty roczne** w łącznej kwocie **1,064*** mld zł.

Na rachunku uczestnika PPK, oszczędzającego w PPK od grudnia 2019 r. (zarabiającego do końca 2023 r. 5 300 zł i od 2024 r. 7 000 zł), w zależności od grupy FZD znajduje się średnio od 6 849 zł do 8 816 zł więcej niż on sam wpłacił do PPK**. **To oznacza dla uczestnika PPK od 125% do 161% zysku!*****

FZD	2025	2030	2035	2040	2045	2050	2055	2060
wpłaty pracownika					5 474 zł			
wartość aktywów PPK bez wpłat pracownika****	6 849 zł	7 512 zł	8 164 zł	8 342 zł	8 777 zł	8 816 zł	8 806 zł	8 772 zł
w tym:								
wynik z inwestycji	1 534 zł	2 197 zł	2 849 zł	3 027 zł	3 462 zł	3 501 zł	3 491 zł	3 457 zł
wpłaty od pracodawcy					4 105 zł			
dopłaty od państwa					1 210 zł			
stopa zwrotu na inwestycji z perspektywy pracownika***	125%	137%	149%	152%	160%	161%	161%	160%

źródło: PFR Portal PPK i www.analizy.pl

* dane po uwzględnieniu środków przekazanych do Funduszu Pracy na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 oraz 105 ust. 2 pkt 4 ustawy o PPK

** kalkulacja stopy zwrotu na inwestycji w PPK dla uczestnika PPK zarabiającego 5 300 zł – w okresie od 01.12.2019 r. do 31.12.2023 r. oraz 7000 zł. od 01.01.2024 r. do 29.02.2024 r. dla poszczególnych grup funduszy zdefiniowanej daty

*** jest to wartość aktywów PPK bez wpłat pracownika podzielona przez wpłaty do PPK od pracownika w wysokości 2%

**** uwzględnia: (1) wpłaty od pracodawcy w wysokości 1,5%, (2) wpłaty od państwa w łącznej wysokości 1 210 zł, (3) stopę zwrotu od wszystkich wpłat (pracownika, pracodawcy, państwa)

Rozwiązania analogiczne do CIE funkcjonują także za granicą

W Danii, Szwecji oraz w niektórych innych krajach można już wejść na stronę internetową i sprawdzić - w jednym miejscu - stan swoich oszczędności emerytalnych. W Polsce będzie to możliwe po wdrożeniu systemu Centralnej Informacji Emerytalnej.

W ustawie z 7 lipca 2023 r. o Centralnej Informacji Emerytalnej (Dz.U. z 2023 r. poz. 1941), Centralna Informacja Emerytalna (CIE) została zdefiniowana jako zespół rozwiązań organizacyjno-technicznych umożliwiających zainteresowanemu dostęp do informacji emerytalnej i korzystanie z usług elektronicznych, na zasadach określonych w tej ustawie.

Najważniejszą usługą, świadczoną w ramach CIE, będzie zapewnienie użytkownikowi dostępu do informacji o posiadanych produktach emerytalnych, aktualnym stanie środków i ich szacowanym wpływie na wysokość przyszłych świadczeń.

Informacja emerytalna także w innych krajach

Rozwiązania zbliżone do CIE zostały już wdrożone lub są aktualnie tworzone także w innych państwach, w których system emerytalny – podobnie jak w Polsce – obejmuje zarówno filar publiczny, jak i filary kapitałowe

(oszczędnościowe). Tzw. tablice emerytalne („pension dashboard”) funkcjonują m.in. w Danii, Belgii, Holandii, Norwegii, Szwecji. Prace nad wdrożeniem takich systemów trwają m.in. w Wielkiej Brytanii, we Francji oraz w Niemczech (obecnie na etapie pilotażowym – por. www.rentenuebersicht.de).

Tablice emerytalne nazywane są także systemami monitorowania emerytur („Pension Tracking System”), co trafnie opisuje ich cele.

Rekomendacje EIOPA

W 2021 roku Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (EIOPA) opublikował szczegółowy opis dobrych praktyk i rekomendacji dotyczących wdrożenia systemów monitorowania emerytur – „Technical Advice on the Development of Pension Tracking Systems” (www.eiopa.europa.eu). W dokumencie tym zwrócono m.in. uwagę, że z doświadczeń krajów posiadających syste-

my monitorowania emerytur wynika, że takie systemy znacząco ułatwiają oszczędzającym uzyskanie informacji i powinny być postrzegane jako ważny element zestawu narzędzi służących komunikacji emerytalnej.

Ważne: Tzw. tablice emerytalne funkcjonują obecnie m.in. w:

- Belgii (www.mypension.be/nl),
- Danii (www.pensionsinfo.dk/Welcome),
- Holandii (www.mijnpensioenoverzicht.nl),
- Norwegii (norskpensjon.no),
- Szwecji (www.minpension.se).

Przykładowe tablice emerytalne

DANIA

System PensionsInfo został wprowadzony w 1999 roku. Jego funkcjonowanie jest wynikiem współpracy funduszy emerytalnych, towarzystw ubezpieczeń na życie, banków, kas oszczędnościowych i władz. Strona ta jest prowadzona przez F&P – Insurance & Pension Denmark (duńskie stowarzyszenie branżowe, zrzeszające firmy ubezpieczeniowe i fundusze emerytalne). PensionsInfo współpracuje z Ministerstwem Przemysłu, Biznesu i Spraw Finansowych, Duńską Agencją ds. Rynku Pracy i Rekrutacji (STAR) oraz Duńskim Urzędem Płatniczym (Udbetaling Danmark).

► W raporcie „Kto korzysta z PensionsInfo? Raport z analiz 2020:2” (fogp.dk, str. 9) wskazano m.in., że spośród osób, które przeszły na emeryturę w 2019 roku, w systemie PensionsInfo - w roku poprzedzającym - zarejestrowało się 68 proc.

Jak przystało na tablicę emerytalną o tak długiej historii, PensionsInfo oferuje użytkownikom wiele funkcjonalności. Użytkownik, który chce przejść na emeryturę lub wcześniejszą emeryturę, może dokonać - za pośrednictwem tego systemu - przeglądu swoich planów emerytalnych oraz spraw-

dzić, jakie świadczenia będą mu przysługiwać po przejściu na emeryturę - w zależności od wieku. W serwisie można m.in. zweryfikować, jakie świadczenia i przez jaki okres będą przysługiwać użytkownikowi w razie utraty zdolności do pracy. Użytkownik może także sprawdzić, jakie środki oraz komu zostaną wypłacone po jego śmierci.

SZWECJA

System minPension został wprowadzony w 2004 roku. Usługa ta ma charakter partnerstwa publiczno-prywatnego i jest finansowana w równych częściach przez rząd oraz firmy ubezpieczeniowe w Szwecji.

Użytkownik może sprawdzić w systemie swoje produkty emerytalne, a także skorzystać z prognoz emerytalnych - na podstawie informacji zebranych od podłączonych do systemu dostawców usług emerytalnych oraz przyjętych założeń dotyczących wzrostu wartości środków, czasu trwania wypłaty itp.

► W 2023 roku w myPension zarejestrowało się ponad 320 000 osób oszczędzających na emeryturę. Od początku funkcjonowania system ma prawie pięć milionów zarejestrowanych użytkowników (por. www.minpension.se oraz blogg.minpension.se).

HOLANDIA

System Mijnpensioenoverzicht działa od 2011 roku. Strona internetowa systemu jest zarządzana przez Stichting Pensioenregister (Fundację Rejestru Emerytalnego) - jest to forma współdziałania Banku Ubezpieczeń Społecznych (SVB), Federacji Emerytalnej i Stowarzyszenia Ubezpieczycieli.

Użytkownik może sprawdzić na stronie swoje produkty emerytalne, a także jakie świadczenia będą mu przysługiwać po przejściu na emeryturę (m.in. w zależności od wieku, w jakim skorzysta z tej możliwości). W systemie dostępne są informacje, jaki wpływ na sytuację finansową użytkownika w okresie po zakończeniu aktywności zawodowej będą miały określone wydarzenia (np. rozwód).

Z doświadczeń krajów, które uruchomiły już tablice emerytalne - jak potwierdziła to EIOPA - wynika, że zebranie w jednym miejscu pełnych i wiarygodnych informacji jest skutecznym narzędziem - zwiększającym przejrzystość rynku produktów emerytalnych oraz służącym budowaniu świadomości, że gromadzenie oszczędności na okres po zakończeniu aktywności zawodowej jest koniecznością, którą powinien uwzględnić każdy zatrudniony.

- ▶ Zgodnie badaniem przeprowadzonym w 2021 roku przez Motivaction (firma zajmująca się badaniami rynku) 72% z 1533 uczestników badania (w wieku od 18 do 80 lat) wiedziało o istnieniu systemu Mijnpensioenoverzicht (por. pensioenregister.nl/rapportage-bekendheid-en-waardering-motivaction-2021.pdf). W 2022 roku łączna liczba zalogowanych użytkowników systemu wyniosła 8,11 mln (por. roczny raport Stichting Pensioenregister za 2022 rok - pensioenregister.nl, str. 13).

Materiał o pracach nad utworzeniem Centralnej Informacji Emerytalnej w Polsce – opublikowaliśmy w **Biuletynie miesięcznym PPK nr 7 (21) lipiec 2023 r.**

Opracowano: PFR Portal PPK

Žiga Vižintin,
Dyrektor ds. rozwiązań
emerytalnych w funduszu
emerytalnym Pokojninska
družba A, d.d.

Czas na obowiązkowe prognozy dochodu na dożycie: analiza funduszy emerytalnych w Słowenii

Ustawodawcy w wielu krajach zaczęli wprowadzać przepisy, które zobowiązują branżę emerytalną do dostarczania uczestnikom planów emerytalnych prognoz dotyczących dochodów na dożycie. Tego typu działania zostały podjęte także w Słowenii, gdzie fundusze emerytalne musiały przestać prognozować dochodów na całe życie do wszystkich członków - po raz pierwszy w styczniu 2022 roku.

W Słowenii świadczenia emerytalne ze zbiorowych planów emerytalnych można pobierać jedynie w formie renty dożywotniej. Ale nie wszędzie tak jest. Na przykład w USA renty dożywotnie nie są głównym sposobem dekulacji aktywów emerytalnych. Wiele osób stosuje dobrze znaną zasadę zwaną **zasadą 4%**, zgodnie z którą po przejściu na emeryturę w wieku 65 lat wypłacają w pierwszym roku 4% zgromadzonego kapitału, a następnie co roku zwiększają wypłatę o stopę inflacji. Zasada ta ma tylu zwolenników, ilu krytyków. Blanchett, Kowara i Chen przedstawili **obszerny przegląd** tej strategii i innych metod wycofywania się z inwestycji już w 2012 roku¹.

Głównym problemem zasady 4% i podobnych strategii inwestycyjnych jest ryzyko długowieczności, czyli de facto sytuacja, w której

pobierający świadczenie przeżyje swoje oszczędności. Nikt z nas nie wie, jak długo będziemy żyć, więc niemożliwe jest precyzyjne oszacowanie, na jak długo wystarczą zgromadzone środki. Laureat Nagrody Nobla, William F. Sharpe, określił to jako jeden z najtrudniejszych problemów w dziedzinie finansów. Jednym z głównych wyzwań dla branży emerytalnej jest również fakt, że przez zbyt długi okres, może nawet dziesięciolecia, koncentrowaliśmy się na ilości zgromadzonych aktywów, zamiast na potencjalnym dochodzie, jaki mogą one generować.

Obowiązkowe prognozy

W celu przeciwdziałania temu zjawisku i wywołania zmiany w podejściu do oszczędzania na emeryturę, ustawodawcy na całym świecie

zaczęli wprowadzać przepisy zobowiązujące branżę emerytalną do dostarczania uczestnikom planów emerytalnych prognoz dotyczących dochodów na dożycie.

W USA np. ustawa SECURE oraz późniejsze bardziej szczegółowe przepisy Departamentu Pracy nakładają na sponsorów planów 401(k) obowiązek corocznego ujawniania uczestnikom planu szacunków dotyczących wysokości dochodu, jaki przyniosłoby saldo ich konta, gdyby zostało wykorzystane do zakupu renty dożywotniej. Pierwsze szacunki zostały uwzględnione na wyciągach w 2022 roku.

Podobne działania zostały także podjęte w Słowenii, gdzie fundusze emerytalne musiały przestać prognozować dochodów

na całe życie do wszystkich członków - po raz pierwszy w styczniu 2022 roku.

Ważne:

W Słowenii fundusze emerytalne zarządzają tak zwanymi funduszami cyklu życia z trzema funduszami: bardziej dynamicznymi funduszami akcji, zrównoważonymi funduszami ze średnią ekspozycją na akcje i najbardziej konserwatywnymi funduszami gwarantowanymi z minimalną ekspozycją na akcje i gwarancją kapitału. Członkowie są automatycznie przenoszeni między funduszami, gdy osiągają określone limity wiekowe, od bardziej dynamicznych funduszy do bardziej konserwatywnych, im bliżej emerytury.

Jak to zrobiliśmy?

Przyjęte po długich dyskusjach i konsultacjach społecznych zasady nakazywały sporządzanie prognoz na następujących warunkach:

- przewidywany wiek emerytalny uczestnika wynosi 65 lat (uczestnik ma prawo do obniżenia wieku do maksymalnie 60 lat, przy czym należy dokonać nowych obliczeń, jeśli uczestnik wyrazi takie życzenie);
- kwota przyszłych świadczeń jest obliczana po uwzględnieniu średnich miesięcznych płatności z ostatnich 12 miesięcy;
- przy obliczaniu opłaty startowej brana jest pod uwagę rzeczywista opłata startowa zgodnie z polityką każdego członka;
- dla istniejących aktywów należy opracować dwa scenariusze przyszłych zwrotów z inwestycji - scenariusz docelowy i pesymistyczny (planowany wcześniej scenariusz optymistyczny został ostatecznie usunięty);
- każdy fundusz musi co roku obliczać prognozy przyszłych zwrotów z inwestycji dla wszystkich funduszy dla dwóch scenariuszy na określonych warunkach. Prognozy zwrotów opierają się na historycznych średnich zwrotach benchmarków, które najlepiej reprezentują każdy fundusz i jego strukturę. W przypadku scenariusza pesymistycznego wykorzystywana jest średnia roczna stopa zwrotu benchmarków za okres najgorszych 10 lat w ciągu ostatnich 30 lat kalendarzowych, a w przypadku scenariusza docelowe-
- go obliczana jest średnia roczna stopa zwrotu benchmarków za okres ostatnich 30 lat kalendarzowych (biorąc również pod uwagę średnie roczne koszty operacyjne każdego funduszu, które zmniejszają obliczone przyszłe zwroty);
- na podstawie zgromadzonych aktywów w momencie przejścia na emeryturę, obliczonych zgodnie z dwoma scenariuszami wymienionymi powyżej, dla każdego członka obliczana jest standardowa renta dożywotnia przy użyciu aktualnych warunków dla rent każdego dostawcy (stopy procentowe i tabele śmiertelności). Renta dożywotnia musi być zaokrąglona w górę i podana w miesięcznej kwocie brutto;
- każdy dostawca musi również wyjaśnić członkom, że prognozy są jedynie szacunkowe, a dane liczbowe mają jedynie charakter informacyjny;
- jeśli wyliczenie oszczędności w momencie przejścia na emeryturę nie przekracza progu 5 120 EUR, uczestnik otrzymuje tylko kwotę aktywów i nie jest obliczana renta (zostało to dodane w ostatniej chwili, aby uniknąć naprawdę niskich rent).

Wszyscy w branży obawiali się, jak uczestnicy zareagują na prognozy. Czy będą rozczarowani wysokością świadczeń wygenerowanych na podstawie ich oszczędności, czy może będą pozytywnie zaskoczeni? Czy będą się zastanawiać, dlaczego są im wysyłane te prognozy, czy będą je mieszać z prognozami emerytur publicznych itd. Mieliśmy też wiele obaw technicznych dotyczących np. zwiększonej liczby telefonów i e-maili, która będzie trudna do obsłużenia, itp.

Góra zadrzała, ale...

Nic takiego się jednak nie wydarzyło. Standardowo, zanotowano zwiększoną liczbę telefonów i e-maili, jak co roku, gdy członkowie otrzymują roczne sprawozdania, ale nie więcej niż zwykle. Krótko mówiąc, góra zadrzała, ale przynajmniej w Słowenii nie doszło do trzęsienia ziemi.

Możliwe przyczyny tego stanu rzeczy mogą być różne - ludzie nie czytali prognoz, odrzucali je albo prognozy były zgodne z innymi prognozami dotyczącymi dochodów emerytalnych funduszy w Słowenii, które zostały już przekazane ich członkom, więc nie było to dla nich zaskoczeniem. Niektóre fundusze, w tym Pokojninska družba A, Inc., udostępniły

podobne prognozy dochodu dożywotniego na kontach internetowych, gdzie członkowie mogą monitorować swoje aktywa, a także sporządzać prognozy dochodu emerytalnego w różnych scenariuszach zwrotów z inwestycji kilku lat, więc członkowie są ich świadomi i z nich korzystają. Pokojninska družba A, Inc. udostępnia także swoim uczestnikom aplikację mobilną [ePokojnina](#) (ePension) z podobnymi funkcjami od ponad ośmiu lat.

Amerykańscy eksperci także spodziewali się określonej reakcji przed publikacją prognoz dotyczących renty dożywotniej w 2022 roku. Josh Cohen z PGIM i Yanela Frias z Prudential opisują to w swojej [białej księdze](#), analizującej potencjalne reakcje członków na podstawie przeprowadzonej przez nich ankiety ².

Szczególnie interesujące (i jednocześnie niepokojące) jest to, że prognozy dochodu dożywotniego w USA, wykluczają przyszłe składki odprowadzane na rachunki członkowskie, a także wszelkie przyszłe zyski z inwestycji. Oznacza to, że młodszy członkowie, którzy dopiero zaczęli oszczędzać i mają małe pulę emerytalne, otrzymają bardzo niskie prognozy przyszłych dochodów. Może to spowodować, że będą oni kwestionować swoje oszczędności i mieć

wątpliwości oraz pytania do dostawcy planu, a jak ujęto w wyżej wspomnianym raporcie, „prognozy znacznie zaniżają przyszłe dochody emerytalne dla większości uczestników planu innych niż ci, którzy są bardzo blisko emerytury”. Jest to więc jeden z aspektów, w którym prognozy dochodów mogą budzić wiele pytań i cieszę się, że w Słowenii uniknęliśmy tego, uwzględniając przyszłe składki, a także zyski z inwestycji.

Przyszły potencjał prognozowanych dochodów

Prognozy dotyczące przyszłości nie są dokładne, a wręcz mogą być błędne, ale nadal uważam, że jeśli założenia są tak realistyczne, jak to tylko możliwe, a co najważniejsze pokazują różne scenariusze, nadal dostarczają uczestnikom cennych informacji na temat zakresu dochodów, jakich mogą oczekiwać na emeryturze w oparciu o ich obecne oszczędności.

Oczywiście stanowi to również fantastyczną okazję dla sponsorów planu np. do przedstawienia swoim członkom różnych scenariuszy - m.in. co się stanie i jak może to wpłynąć na ich dochody na emeryturze, jeśli zwiększą swoje składki, a także jak ich wybory inwestycyjne wpłyną na potencjalne przyszłe zwroty z inwestycji (tutaj można również dodać wpływ

opłat). Są to więc kluczowe kwestie, o których można poinformować uczestników planów emerytalnych wraz z przekazaniem prognoz dochodów. Przeformułowanie oszczędności emerytalnych, wspomniane na początku artykułu, jest również kluczowe - musimy przestać

patrzeć tylko na to, ile aktywów zgromadzimy, ale także na to, jaki rodzaj dochodu zapewnią nam te aktywa na emeryturze. Następnie możemy przejść do konkretów na temat tego, jakie są najlepsze narzędzia do dekapitalizacji oszczędności. Prawdopodobnie również tutaj

nie ma jednego, złotego rozwiązania, które odpowiadałoby wszystkim, ale można skoncentrować się na kombinacji produktów, które pasowałyby do potrzeb jednego członka, aby uczynić jego życie na emeryturze lepszym.

Źródła:

1. Blanchett, D., Kowara, M. and Chen, P. (2012). "Optimal Withdrawal Strategy for Retirement Income Portfolios", investmentsandwealth.org
2. Cohen, J. and Frias, Y. (2021). "Lifetime income illustrations: Preparing for participant reactions (PGIM / Prudential Retirement)", www.pgim.com

Žiga Vižintin - Dyrektor ds. rozwiązań emerytalnych w funduszu emerytalnym Pokojniska družba A, d.d. Łączy najnowsze technologie informatyczne i wiedzę behawioralną, aby dostarczać innowacyjne produkty i usługi w zakresie oszczędzania na emeryturę. W trakcie swojej kariery zdobył rozległą wiedzę na temat krajobrazu emerytalnego w Europie i na całym świecie. Opowiada się za rozwojem wielofilarowych prywatnych planów emerytalnych w celu sprostania wyzwaniom demograficznym. Žiga Vižintin uzyskał tytuł magistra ekonomii na Uniwersytecie w Lublanie oraz tytuł magistra nauk politycznych. Jest także wydawcą bloga „Irrational Retirement Blog”.

Już wkrótce VIII gala wręczenia wyróżnień Odpowiedzialnego i Przyjaznego Pracodawcy

25 marca 2024 r. odbędzie się VIII gala wręczenia wyróżnień dla podmiotów, które ze szczególnym zaangażowaniem wdrożyły Pracownicze Plany Kapitałowe.

Celem zainaugurowanego przez PFR Portal PPK w 2019 roku programu „Odpowiedzialny i Przyjazny Pracodawca” jest wyróżnienie pracodawców, którzy wykazali się szczególnym zaangażowaniem we wdrażaniu Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK) w swoich firmach, wykorzystując PPK jako element systemu benefitów pracowniczych. Dzięki ich życzliwej i otwartej postawie, pracownicy mogą liczyć na zrozumienie i wsparcie w budowaniu prywatnych oszczędności.

Laureaci wyróżnienia wybierani są spośród kandydatów zgłoszonych przez każdą instytucję finansową, oferującą PPK. Warunkiem zgłoszenia jest osiągnięcie co najmniej 50% partycypacji w PPK oraz podejmowanie aktywnych działań, wspierających budowanie finansowego dobrostanu pracowników.

Do tej pory wyróżnienie Odpowiedzialnego i Przyjaznego Pracodawcy otrzymały 93 podmioty: zarówno duże, międzynarodowe firmy, jak również instytucje samorządowe, naukowe i polskie firmy rodzinne. Promowanie pozytywnych przykładów ma inspirować kolejnych pracodawców do wspierania pracowników w gromadzeniu oszczędności w Pracowniczych Planach Kapitałowych.

Zapraszamy na transmisję z wydarzenia [na portalu YouTube](#). Laureatów wszystkich edycji oraz zapisy wydarzeń można znaleźć na stronie programu www.mojeppk.pl/dla-pracodawcy/odpowiedzialny-pracodawca. Serdecznie zapraszamy.

II Konferencja Międzynarodowa to miejsce wymiany doświadczeń ekspertów systemów długoterminowego oszczędzania

10 kwietnia 2024 r. w Sali Notowań warszawskiej GPW odbędzie się II Konferencja Międzynarodowa pt. „Znaczenie komunikacji i edukacji w upowszechnianiu systemów oszczędzania długoterminowego. 5 lat PPK”. Organizatorami konferencji są PFR Portal PPK oraz Fundacja GPW. Patronat medialny nad wydarzeniem objęli: Gazeta Ubezpieczeniowa oraz Investment & Pensions Europe (IPE).

Celem konferencji jest przybliżenie przez międzynarodowych ekspertów systemów długoterminowego oszczędzania oraz przedstawienie perspektyw rozwoju w upowszechnianiu produktów oszczędnościowych. To jedyna w Polsce konferencja umożliwiająca międzynarodową współpracę i wymianę doświadczeń w zakresie systemów emerytalnych w tak szerokim zakresie.

W tym roku prelegenci poruszą temat m.in. European Tracking Service on Pensions (ETS), dobrych praktyk w komunikacji do różnych grup wiekowych, wykorzystania AI w edukacji emerytalnej, cyberbezpieczeństwa oraz pozapłacowych benefitów pracowniczych.

Tegoroczną konferencję będzie można śledzić online na portalu YouTube w [języku polskim](#) oraz [angielskim](#). Szczegóły konferencji oraz agendę znajdą Państwo na stronie: www.mojeppk.pl/konferencja-2024. Serdecznie zapraszamy.

Zapraszamy na szkolenia online, które w przystępny sposób wyjaśniają działanie programu PPK. Udział we wszystkich webinarium jest bezpłatny. Oferujemy szkolenia dedykowane pracownikom kadr i płac, uczestnikom PPK, a także osobom, które stoją przed podjęciem decyzji o udziale w programie.

Czy warto przystąpić do PPK?

Zastanawiasz się co to jest PPK i czy warto do niego przystąpić? Chcesz dowiedzieć się, jak korzystać ze środków zgromadzonych w PPK? Jeśli tak, to webinarium jest dla Ciebie. W ciągu 30 minut ekspert PPK wyjaśni Ci, kiedy Twój pracodawca zapisze Cię do PPK, gdzie lokowane są Twoje oszczędności, a także odpowie na Twoje pytania. Udział w szkoleniu jest bezpłatny. Webinaria odbywają się cyklicznie w środy o godz. 11:00 i czwartki o godz. 9:30. Zapraszamy!

środy godz. 11:00
czwartki godz. 9:30

[Link do formularza](#)

Obsługa PPK - warsztaty dla kadr i płac

Praktyczne webinaria dla osób obsługujących PPK, składające się z czterech części (każda ok. 60 min.) o różnych stopniach zaawansowania:

- poziom podstawowy – umowa o prowadzenie PPK, naliczanie wpłat - podstawa, terminy, zaliczka na podatek dochodowy,
- poziom średniozaawansowany - zaliczka na podatek dochodowy od wpłat pracodawcy, obowiązki informacyjne pracodawcy, młodociani, urlop bezpłatny, wypłata transferowa,
- poziom zaawansowany – obsługa deklaracji i wniosków, błędy we wpłatach do PPK (co zrobić, skutki podatkowe),
- poziom ekspercki - ponowne zatrudnienie tej samej osoby, śmierć uczestnika PPK, przekształcenia podmiotów zatrudniających, obywatele Rosji i Białorusi w PPK, zmiana instytucji finansowej.

poniedziałki godz. 11:00
czwartki godz. 11:00

[Link do formularza](#)

PPK dla pracownika

Do tej pory nie interesowało Cię PPK i chcesz poznać założenia programu w pigułce? A może rozpoczynasz nową pracę i zastanawiasz się nad udziałem w PPK? Dowiedz się, co składa się na Twoje oszczędności, jak korzystać ze zgromadzonych środków, jak obniżyć wpłatę podstawową, jak sprawdzić, jaka jest wartość środków na rachunku. Webinarium trwa 60 minut, a jego uczestnicy otrzymują certyfikat PFR Portal PPK. To także znakomite szkolenie dla pracodawców, dzięki któremu w ciekawy sposób mogą spełnić obowiązek informacyjny.

wtorki i piątki godz. 11:00

[Link do formularza](#)

Zaloguj się do PPK

Webinarium we współpracy z instytucjami finansowymi, zarządzającymi rachunkami PPK. Podczas szkoleń online poszczególne instytucje przedstawiają funkcjonalności rachunków PPK, w tym między innymi proces logowania, możliwości wypłaty i zwrotu środków oraz dokonywania zmian, dotyczących indywidualnych wyborów uczestnika PPK. Twój rachunek PPK nie będzie miał przed Tobą żadnych tajemnic! Szkolenie trwa 30 minut.

[Link do formularza](#)

Zapraszamy na nowe szkolenia dotyczące Pracowniczych Planów Kapitałowych - „PPK 10/10” oraz „Po prostu PPK – cykl szkoleń dla nauczycieli”, na których zaprezentujemy PPK z perspektywy uczestnika tego programu. **Szkolenia są otwarte dla wszystkich zainteresowanych i zupełnie bezpłatne!**

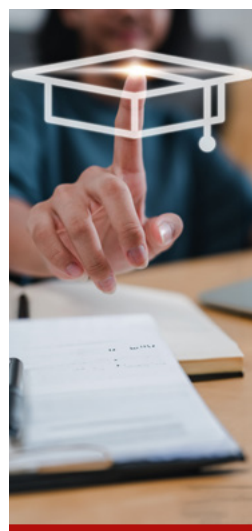

PPK 10/10

Od 5 marca do 14 maja w każdy wtorek, przez 10 tygodni (z wyłączeniem 30 kwietnia) nasz ekspert będzie omawiał różne aspekty PPK oraz dzielił się praktycznymi wskazówkami dotyczącymi uczestnictwa w tym programie. O której godzinie? Skoro „PPK 10/10” to oczywiście o... 10:10. Szkolenie będzie się odbywać w formie transmisji live na naszych kanałach social media: [Facebook](#), [LinkedIn](#) oraz [YouTube](#). To 30 minut konkretnej wiedzy o PPK.

Harmonogram szkoleń

1. **05.03.:** Co to jest i po co stworzono PPK? Jeśli nie PPK, to co?
2. **12.03.:** Odpowiadam na argumenty przeciwko PPK!
3. **19.03.:** Czy PPK to najnowocześniejszy program oszczędzania na świecie?
4. **26.03.:** 5 najlepszych sposobów wykorzystania środków z PPK!
5. **02.04.:** Czy PPK to pierwszy krok do Twojego dobrobytu? – policzmy to!
6. **09.04.:** 5 dobrych postaw, które kształtuje w nas PPK.
7. **16.04.:** PPK to najlepszy benefit pracownicy! Jak przekonać do niego swoich pracowników?
8. **23.04.:** Co kryje przed nami „Deklaracja o rezygnacji z PPK”?
9. **07.05.:** Ponowne przystąpienie do PPK – to proste! Deklaracje, wnioski, dyspozycje.
10. **14.05.:** Bierz z życia pełnymi garściami! Czyli korzyści z uczestnictwa PPK oraz IKE i IKZE.

Po prostu PPK - cykl szkoleń dla nauczycieli

Poznaj odpowiedź na najważniejsze pytania o PPK. Co jest prawdą, a co mitem? Skorzystaj z wiedzy ekspertów PPK i zadaj im pytania. Webinaria prowadzone są w marcowe czwartki w godz. 15:30-16:15. Można wziąć udział w jednym lub we wszystkich spotkaniach. Nie ma konieczności wcześniejszej rejestracji - wystarczy kliknąć w podany link i dołączyć do szkolenia w wybranym dniu:

14.03.2024 r. - Jak inwestowane są środki w PPK?

21.03.2024 r. - Kto odziedziczy środki z PPK?

28.03.2024 r. - Twój sąsiad ma w PPK prawie dwa razy tyle, ile sam wpłacił. Przypadek?

Spotkania będą transmitowane na żywo także na naszych kanałach [Facebook](#) oraz [LinkedIn](#). Zapraszamy!

Dołącz do naszych szkoleń i zgłębiaj tajniki Pracowniczych Planów Kapitałowych z PFR Portal PPK! Pamiętaj, że uczestnictwo w PPK ma wpływ na Twoje bezpieczeństwo finansowe!

Subskrybuj nasze kanały social media i bądź na bieżąco z nowościami.

Pracownicze Plany Kapitałowe

Zadzwoń na specjalną infolinię dla wszystkich osób i instytucji zainteresowanych programem PPK: **800 775 775**.

Skorzystaj z bezpłatnych szkoleń dla pracowników i pracodawców oraz materiałów edukacyjnych o PPK.

Materiały oraz zapisy na szkolenia dostępne są na www.mojeppk.pl

Wydawca

Niniejszy biuletyn został przygotowany przez PFR Portal PPK sp. z o.o. – ustawowego operatora portalu informacyjnego PPK, do którego zadań należy m.in. upowszechnianie wiedzy o funkcjonowaniu PPK – dla osób zainteresowanych rynkiem oszczędnościowo-emerytalnym w Polsce wyłącznie w celach informacyjnych.

PFR Portal PPK sp. z o.o. nie ponosi odpowiedzialności z tytułu powstania jakichkolwiek szkód, wynikających lub pozostających w związku z treściami zamieszczonymi w niniejszym biuletynie.

Powielenie lub wykorzystanie niniejszego biuletynu w całości lub w części wymaga uzyskania uprzedniej pisemnej zgody PFR Portal PPK sp. z o.o., z wyjątkiem dozwolonego prawa cytatu.

Zapraszamy do kontaktu:

PFR Portal PPK sp. z o.o.

ul. Krucza 50

00-025 Warszawa

www.pfrportal.pl

infolinia PPK:

800 775 775

(pn.-pt. 8:00-17:00)

kontakt dla mediów:

media@pfrportal.pl